

अदितिदेवत्या त्रिष्टुप् गयप्रातदृष्टा (५.) । दैवीं देवसम्बन्धिनीं नावं यज्ञतृपां स्वस्तये कल्याणायाविनाशाय वयमारुहेम यज्ञं कृत्वा स्वर्गं गहेमेत्यर्थः । कीदृशीं नावं सुत्रामाणं सुष्ठु त्रायते रक्षति सुत्रामा ताम् । पृथिवीं विशालाम् । त्वां स्वर्गतृपां स्वर्गहेतुभूतामित्यर्थः । अनेहसमेह इति [निघ० २.१३.] क्रोधनाम नास्ति एहो यत्र क्रोधरक्षिताम् । यद्वा लुप्तोपमानम् पृथिवीमिव सुत्रामाणं पालयित्रीं द्यामिवानेहसमक्रोधाम् । सुशर्माणं साधुशरणभूताम् । अदितिमखण्डितामदीनां वा । सुप्रणीतिं सुष्ठु प्रणयतीति सुप्रणीतिः साधुप्रणेत्री । स्वरित्रां साधुकेन्दुवा-
लाम् अरित्रशब्दः केन्दुवालवाचकः अरित्रं केनिपातक इत्यभिधानात् [अमर० १.२.२७.] प्रयाजानुयाजादयोऽरित्रस्थानीयाः । अनागसमनपराधाम् । अस्रवलीम-
हिद्रां निर्दोषामित्यर्थः । ईदृशीं नावमारुहेम संहितायां दीर्घः ॥ ६ ॥

सुनावमारुहेयमस्रवलीमनागसम् । शतारित्रां स्वस्तये ॥ ७ ॥

स्वर्गसम्बन्धिनीदेवत्या गायत्री । तद्वै सर्व एव यज्ञो नौः स्वर्गेति श्रुतेः स्वर्ग्या नौर्यज्ञ एव । सुनावं शोभनां नावं यज्ञतृपां स्वस्तयेऽविनाशाय संसार-
सागरोत्तरणायाहमारुहेयमारोहेयं यज्ञं कुर्यामित्यर्थः । कीदृशीमस्रवलीमहिद्राम् । अनागसं निरपराधां सर्वेष्टदामित्यर्थः । शतारित्रां बहुकेन्दुवालाम् ऋग्यजुःसाम-
भिरित्यर्थः । स्मार्ते नावारोहणे विनियोगोऽस्या ऋचः ॥ ७ ॥

आ नो मित्रावरुणा धृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् । मधा रजांसि सुक्रतू ॥ ८ ॥

का० [११.७.१६.] आ नः प्र बाह्वेति पयस्यायाः । अवभृथादुदेत्य मैत्रावरु-
ण्या पयस्यया यज्ञतीति या पयस्या तस्या आ नो मित्रावरुणेति पुरोऽनुवाक्या
प्र बाह्वेति याज्या । मित्रावरुणदेवत्या गायत्री विश्वामित्रदृष्टा । हे मित्रावरु-
णा मित्रावरुणौ देवौ नोऽस्माकं गव्यूतिं यज्ञमार्गं धृतैर्युवामा उक्षतम् सर्वतः
सिञ्चतम् यद्वा गवि पृथिव्यामूतिमवनहेतुभूतं क्षेत्रं धृतेः शुद्धोदकैः सिञ्चतम् ।
किं च हे सुक्रतू शोभनः क्रतुः कर्म ययोस्तौ हे सुकर्माणौ मधा मधुना रजांसि
लोकाना उक्षतम् अनित्यमागमशासनमिति नुमभावः ॥ ८ ॥

प्र बाह्वा सिमृतं जीवसे न आ नो गव्यूतिमुक्षतं धृतेन ।